

Ek I. İnternetteki Kaynaklar

Kısıtlanmış Madde Listeleri ve RSL Kaynakları

AAFA Kısıtlanmış Madde Listesi

https://www.aafaglobal.org/AAFA/Solutions_Pages/Restricted_Substance_List

Bu RSL, Amerikan Giyim ve Ayakkabı Derneği'nin (AAFA - American Apparel & Footwear Association) Çevre Görev Gücü bünyesindeki özel bir çalışma grubu tarafından oluşturulmuştur. RSL'nin amacı, hazır giyim ve ayakkabı şirketlerine dünya çapında bitmiş ev tekstili, hazır giyim ve ayakkabı ürünlerinde belirli kimyasalları ve maddeleri kısıtlayan veya yasaklayan yönetmelikler ve yasalar hakkında bilgi sağlamaktır.

AFIRM Üyesi Markalar

www.afirm-group.com/members/

AFIRM Kısıtlanmış Maddeler Listesi

www.afirm-group.com/afirm-rsl/

Bu RSL, Giyim ve Ayakkabı Uluslararası RSL Yönetimi Çalışma Grubu (AFIRM) tarafından oluşturulmuştur. Bu RSL'de şu anda dünya çapında mevzuatla düzenlenen sınırlara tabi olan maddelerin yanı sıra giyim ve ayakkabı sektörlerindeki en iyi uygulamalara dayanan sınırlar da listelenir.

bluesign®

<https://www.bluesign.com/index.html>

bluesign® sistemi, üretim tedarik zincirinin tüm aşamalarını birbirine bağlamayı ve girdi teknolojisini kullanarak zararlı kimyasalları ortadan kaldırmayı amaçlar.

ChemSec – SIN Listesi

<http://chemsec.org/sin-list/>

SIN (Substitute It Now - Hemen Değiştirilmesi Gereken Maddeler) Listesi, ChemSec tarafından yayınlanmakta olup REACH yönetmeliğinde kullanılan tanımlar ve standartlar kapsamında zararlı kimyasalları belirlemek için kullanılır. Bu liste, ileride düzenlemeye tabi tutulabilecek zararlı kimyasallara bir bakış sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Boyar Madde Üreticileri Ekoloji ve Toksikoloji Birliği (ETAD)

<http://etad.com/en>

Faaliyet amacı, renklendiricilerin güvenliğinin tartışıldığı her yerde aktif olmak, bilimsel bilgi birikimi sağlamak ve böylece müşterilerin yanı sıra son kullanıcılara yönelik her türlü riski en aza indirmek olan bir sektör grubudur.

OEKO-TEX®

https://www.oeko-tex.com/en/business/business_home/business_home.xhtml

OEKO-TEX®, kimyasalların yönetimi, çevre performansı, çevre yönetimi, sosyal sorumluluk, kalite yönetimi ve iş sağlığı ve güvenliği alanlarında kuruluşları belgelendirmek üzere üretimde değerlendirme standartları geliştiren bir tekstil araştırma ve test enstitüleridir.

Tehlikeli Kimyasalların Sıfır Deşarjı Programı

<https://www.roadmaptozero.com/>

Tehlikeli Kimyasalların Sıfır Deşarjı (ZDHC - Zero Discharge of Hazardous Chemicals) Programı, çevre ve insan sağlığının artırılması için tekstil, deri ve ayakkabı tedarik zincirindeki zararlı kimyasalları ortadan kaldırmayı amaçlar. Belirli paydaş markalar, değer zinciri iştirakleri ve ortaklardan oluşan ZDHC'nin odaklandığı alanlar, Üretimde Kısıtlanmış Maddeler Listesine (MRSL) yönelik rehberlik, atık su kalitesi, denetim protokolü ve misyonunu iletmeye dönük araştırmalardır.

ZDHC Üretimde Kısıtlanmış Maddeler Listesi

<https://www.roadmaptozero.com/programme/manufacturing-restricted-substances-list-mrsl-conformity-guidance/>

ZDHC Programı, üretim aşamasında kısıtlanmış kimyasalları hedef alacak şekilde söz konusu MRSL'yi oluşturmuştur. MRSL, kimyasalları bitmiş ürün aşamasında kısıtlamak yerine her türlü kasıtlı kullanımı önlemek amacıyla üretim tesislerindeki kimyasal madde girdisini yönetir.

Müşterilerin Kimyasal Madde Hakkında Bilgi İhtiyaçlarının Karşılanması: Tedarikçilere Yönelik Kılavuz Belge

Yeşil Kimya ve Ticaret Konseyi (GC3 - Green Chemistry and Commerce Council)

https://greenchemistryandcommerce.org/downloads/GC3_guidance_final_031011.pdf

Kimyasal kimlik ile sağlık ve güvenlik üzerindeki etkiler gibi kimyasal verilerin tedarik zincirleri boyunca işletmeden işletmeye iletilmesi, ürün üreticilerinin piyasaya sürdükleri ürünlerin sağlık ve çevre üzerindeki etkileri konusunda bilinçli kararlar alma çabaları açısından kritik önem taşır.

Pazara daha güvenli ürünler sunmak için çalışan ileriye dönük şirketler, ilgili kimyasal madde bilgilerini sağlamak için tedarikçilerin aktif katılımına ihtiyaç duyar. Bu belge, tedarikçiler ve müşterileri arasındaki tedarik zinciri iletişiminin iyileştirilmesini ve daha sürdürülebilir ürünlerin geliştirilmesini destekleyen araçlar ve örnekler sunar.

Laboratuvar Kaynakları

CPSC'nin Kabul Ettiği Test Laboratuvarlarının Listesi

<https://www.cpsc.gov/cgi-bin/labsearch/>

Saygın bir test laboratuvarı bulmak için güncel bir kaynak sağlamak amacıyla, CPSC'nin kabul ettiği test laboratuvarlarının listesi iyi bir başlangıç noktasıdır. CPSIA'nın gerektirdiği şekilde çocuk ürün güvenliği kurallarına uygunluğu değerlendirmek üzere akredite edilmiş kuruluşların yer aldığı bir listedir. Bu listede bulunan laboratuvarların, her bir

laboratuvarın akreditasyon kapsamında belirtildiği üzere, bu çocuk ürünleri güvenlik kurallarından birine veya birden fazlasına göre ürünleri test etmek için akreditasyon sahibi olduğu kabul edilmiştir.

Dünyadaki Düzenleme ve Kimyasal Madde Kaynakları

Avrupa Kimyasallar Ajansı

<https://echa.europa.eu>

Avrupa Kimyasallar Ajansı (ECHA), Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması (REACH) sisteminin teknik, bilimsel ve idari yönlerini yöneten bir Avrupa Birliği kurumudur.

Aşağıdakiler hakkında bilgiye ECHA'nın web sitesinden ulaşabilirsiniz:

REACH Mevzuatı Bilgileri. REACH, Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik demektir. Avrupa Birliği'nin (AB) kimyasallara ilişkin eski yasal çerçevesini düzenleyip geliştirmek amacıyla 1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yüksek Önem Arz Eden Maddeler (SVHC).

Aday Listesinde yer alan maddeler Yüksek Önem Arz Eden Maddeler olarak tanımlanmıştır. Aday Listesindeki maddeler, daha sonra Avrupa Komisyonu'nun kararıyla izne tabi hâle gelebilir. Maddeler, Aday Listesine ECHA tarafından eklenir. Bir maddenin Listede yer alması, şirketler üzerinde yasal yükümlülükler doğurabilir.

Kayıtlı Maddelere İlişkin Bilgiler

<https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/registered-substances>

Burada kayıtlı maddeler hakkında bilgi edinmek için ECHA veri tabanında arama yapabilirsiniz.

Veri tabanındaki bilgiler, şirketler tarafından kayıt dosyaları içerisinde sağlanmıştır. Şirketlerin ürettiği veya ithal ettiği maddeler hakkında zararlı özellikleri, sınıflandırılmaları, etiketlenmeleri ve nasıl güvenli bir şekilde kullanılacağı gibi çeşitli bilgiler bulabilirsiniz.

Tüketici Ürünleri Güvenliğini İyileştirme Yasası

www.cpsc.gov/en/Regulations-Laws--Standards/Statutes/The-Consumer-Product-Safety-Improvement-Act/

2008 tarihli Tüketici Ürünleri Güvenliğini İyileştirme Yasası (CPSIA), test ve belgeleme gereklilikleri getiren ve çeşitli maddeler için yeni kabul edilebilir seviyeler belirleyen bir ABD yasasıdır. Giysi, ayakkabı, kişisel bakım ürünleri, aksesuar ve takılar, ev mobilyaları, yatak takımları, oyuncaklar, elektronik aletler ve video oyunları, kitaplar, okul malzemeleri, eğitim materyalleri ve bilim kitleri üreticilerine yükümlülükler getirmektedir.

(ABD) Çevre Koruma Ajansı

www.epa.gov

ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA), Amerika Birleşik Devletleri federal hükümetinin, Kongre tarafından kabul edilen yasalara dayalı yönetmelikler yazıp uygulayarak insan sağlığını ve çevreyi korumakla görevli bir kurumdur. Bu kurum, Temiz Hava Yasası (CAA), Temiz Su Yasası (CWA), Kapsamlı Çevresel Müdahale, Tazminat ve Sorumluluk Yasası (CERCLA veya Superfund), Kaynak Koruma ve Kurtarma Yasası (RCRA) ve Toksik Maddelerin Kontrolü Yasası (TSCA) gibi yasaları düzenler.

EPA ile Entegre Risk Bilgi Sistemi

<https://www.epa.gov/iris>

Entegre Risk Bilgi Sistemi (IRIS), çevreyi kirlenmeye maruz kalan durumlardan kaynaklanabilecek etkilere ilişkin nicel ve nitel risk bilgilerini değerlendiren bir insan sağlığı değerlendirme programıdır. IRIS, ilk olarak EPA personeli için risk değerlendirmeleri, karar verme ve düzenleyici faaliyetlerde kullanılmak üzere maddeler hakkında tutarlı bilgilere yönelik artan talebe yanıt olarak geliştirilmiştir.

IRIS'teki bilgiler, toksikoloji konusunda kapsamlı eğitimi olmayan ancak sağlık bilimleri konusunda biraz bilgisi olan kişilere yöneliktir.

Kaliforniya Eyaleti Daha Güvenli Tüketici Ürünleri Yasası

Eski adıyla Yeşil Kimya Girişimi

Kaliforniya Toksik Maddeler Kontrol Dairesi

<https://dtsc.ca.gov/scp/>

Kaliforniya eyaleti hükümeti, Kaliforniya'da satılan ürünlerde zararlı kimyasal ve bileşenlerin daha güvenli alternatiflerle değiştirilmesinin hızlandırılmasını teşvik etmek üzere alternatif bir analiz çerçevesi geliştirmektedir. Bu girişim kapsamında yapılan çalışmalar, Kaliforniya yasaları kapsamında düzenlemeye tabi olacaktır.

Kaliforniya Toksik Maddeler Kontrol Dairesi (DTSC), önem arz eden kimyasalların belirlenmesi ve Kaliforniya'da satılan daha güvenli ürünlerin tasarımına destek verilmesinde ikinci bir adım olarak Daha Güvenli Ürünlere İlişkin Taslak Yönetmeliklerin ana hatlarını yayınlamıştır.

Taslakta, önem arz eden kimyasal ve ürünlerin bilimsel ve sistematik olarak önceliklendirilmesi, alternatiflerin değerlendirilmesinin belgelendirilmesi ve DTSC'nin düzenlemelere dayalı müdahalesinin geliştirilmesi için kılavuz ilkeler önerilmektedir. Bu taslak sayesinde DTSC, taslağı Daha Güvenli Ürünlere İlişkin Yeşil Kimya Yönetmeliklerine dönüştürmek üzere tüm paydaşlar, devlet kurumları ve kamuoyu ile iş birliğini sürdürecektir. Bu taslak, 2010 yılının Mart ayında tamamlanan kavramsal çerçeveden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Bir sonraki adım, ana hatlar ve çerçeve temelinde taslak yönetmeliklerin oluşturulmasıdır. Taslak yönetmelikler, çok yakın bir gelecekte çıkarılacaktır.

65 Sayılı Kaliforniya Yasa Teklifi (65 Sayılı Teklif)

<http://oehha.ca.gov/prop65.html>

65 Sayılı Yasa Teklifi, çevreye ve Kaliforniya Eyaleti vatandaşlarına zararlı olarak tanımlanan kimyasallara maruz kalınan durumları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir Kaliforniya yasasıdır.

Kaliforniya tarafından kansere veya doğum kusurlarına veya üreme sisteminde diğer zararlara neden olduğu resmi olarak listelenen maddeler, 65 Sayılı Yasa Teklifi ile iki şekilde düzenlenir. 65 Sayılı Yasa Teklifinin ilk düzenleyici kolu, işletmelerin listelenen maddeleri içme suyu kaynaklarına veya maddelerin içme suyu kaynaklarına geçebileceği arazilere bilerek boşaltmasını yasaklar. 65 Sayılı Yasa Teklifinin ikinci düzenleyici kolu, işletmelerin açık ve makul bir uyarıda bulunmadan kişileri bilerek listelenen maddelere maruz bırakmasını yasaklar.

Washington Eyaleti Güvenli Çocuk Ürünleri Yasası

Washington Ekoloji Dairesi

<https://ecology.wa.gov/Waste-Toxics/Reducing-toxic-chemicals/Childrens-Safe-Products-Act>

2012 yılının Ağustos ayı itibarıyla Washington Eyaleti Güvenli Çocuk Ürünleri Yasası (CPSA), hazır giyim şirketlerinin çocuk giyim ve ayakkabı ürünlerinde 66 maddenin konsantrasyonlarını bileşen seviyesine kadar rapor etmelerini şart koşturmaktadır.

Kimyasal Madde ve Risk Değerlendirmesi ile İlgili Kaynaklar

Zehirli Maddeler ve Hastalık Kayıt Dairesi

www.atsdr.cdc.gov

Merkezi Atlanta, Georgia, ABD'de bulunan Toksik Maddeler ve Hastalık Kayıt Dairesi (ATSDR), ABD Sağlık ve Kamu Hizmetleri Bakanlığı'na bağlı federal bir halk sağlığı kurumudur. ATSDR, toksik maddelere maruz kalınan zararlı durumları ve hastalıkları önlemek için en iyi bilimi kullanarak, halk sağlığı alanında duyarlı çalışmalar gerçekleştirerek ve sağlıkla ilgili bilgiler sunarak kamuya hizmet eder.

Avrupa Kimyasal Maddeler Bilgi Sistemi

<https://echa.europa.eu/information-on-chemicals>

Avrupa Kimyasal Maddeler Bilgi Sistemi (ESIS), Avrupa Komisyonu Sağlık ve Tüketicinin Korunması Enstitüsü Ortak Araştırma Merkezi'nin kamuya açık bir bilişim sistemidir. ESIS, kimyasallar hakkında şu konularda bilgi sağlar:

- EINECS (Avrupa Mevcut Ticari Kimyasal Maddeler Envanteri), C 146A sayılı, 15.6.1990 tarihli Resmî Gazete
- 67/548/EEC Sayılı Direktifte yapılan 7. tadil olan 92/32/EEC Sayılı Direktifi destekleyen ELINCS (Avrupa Bildirilmiş Kimyasal Maddeler Envanteri)
- NLP (Artık Polimer Olmayan Maddeler)

- 98/8/EC sayılı Direktifte yer alan Ek I veya IA'da listelenen veya dâhil edilmemiş maddeler listesi olarak adlandırılan listede yer alan BPD (Biyosidal Ürünler Direktifi) çerçevesindeki aktif maddeler
- PBT (Kalıcı, Biyobirikimli ve Toksik) veya vPvB (çok Kalıcı ve çok Biyobirikimli) maddeler
- CLP/GHS (Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması); CLP için 1272/2008 sayılı (AT) Yönetmeliği kapsamındaki Küresel Uyumlaştırılmış Sistemi (GHS) uygulanır
- 689/2008 (AT) sayılı Yönetmelikteki Ek I'de listelenen Tehlikeli Kimyasalların İhracatı ve İthalatı
- AB Üretici/İthalatçı listeleri de dâhil HPVC'ler (Yüksek Hacimde Üretilen Kimyasallar) ve LPVC'ler (Düşük Hacimde Üretilen Kimyasallar)
- IUCLID Kimyasal Madde Bilgi Formları, IUCLID İhracat Dosyaları, OECD-IUCLID İhracat Dosyaları, EUSES İhracat Dosyaları
- Konsey Yönetmeliği (EEC) ile ilgili olarak Öncelik Listeleri, Risk Değerlendirme süreci ve izleme sistemi

Kimyasal Maddeler Hakkında Küresel Bilgi Portalı

<https://www.echemportal.org/echemportal/>

eChemPortal, kimyasalların aşağıdaki özelliklerine ilişkin bilgilere ücretsiz genel erişim sağlar:

- Fiziksel ve kimyasal özellikler
- Ekotoksitite
- Çevresel durum ve davranış
- Toksikite

eChemPortal, raporların ve veri kümelerinin kimyasal madde adı ve numarası ile kimyasal madde özelliğine göre aynı anda aranmasına olanak tanır. Ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde devletlerin kimyasal inceleme programları için hazırlanan kimyasal tehlike ve risk bilgisi koleksiyonlarına doğrudan bağlantılar elde edilebilir. Ulusal/bölgesel tehlike sınıflandırma şemalarına veya Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine İlişkin Küresel Uyumlaştırılmış Sistem (GHS) uygun sınıflandırma sonuçları, mevcut olduğunda paylaşılmaktadır.

eChemPortal, Avrupa Komisyonu (EC), Avrupa Kimyasallar Ajansı (ECHA), Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Japonya, Uluslararası Kimya Dernekleri Konseyi (ICCA), İş ve Sanayi Danışma Komitesi (BIAC), Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) Uluslararası Kimyasal Güvenlik Programı (IPCS), Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve çevresel sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) ortaya koyduğu bir çalışmanın sonucudur.